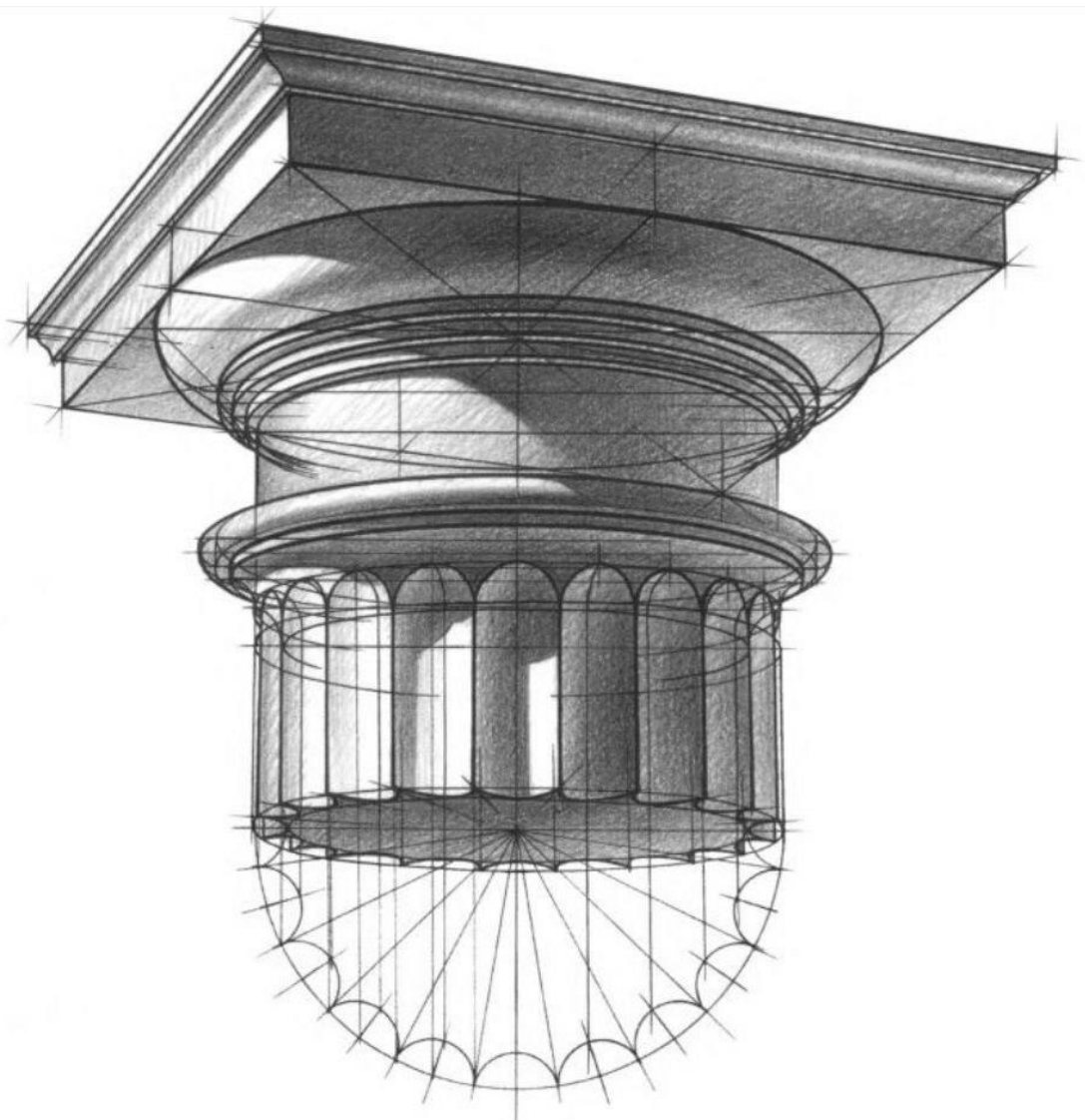

Волинський національний університет імені лесеї українки
Факультет культури та мистецтв
Кафедра образотворчого мистецтва

Тетяна Прокопович
Олександр Берлач

РИСУНОК
Методичні рекомендації з освітнього компоненту

Луцьк – 2022

УДК 74. 742
П-78
Б- 49

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Волинського національного університету імені Лесі Українки (протокол №2 від 19 жовтня 2022 року).

Рецензенти:

Балбус Т.А. – заслужений майстер народної творчості України, доцент кафедри мистецьких дисциплін та методик їх навчання Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка.;

Тарасюк І. І. – кандидат архітектури, голова Волинського осередку Львівського відділення спілки дизайнерів України, доцент кафедри образотворчого мистецтва факультету культури і мистецтв Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Прокопович Т. А., Берлач О. П.

Рисунок. Методичні рекомендації з освітнього компоненту: метод. рекомендації. Луцьк, 2022. 17 с.

Рисунок. Методичні рекомендації з освітнього компоненту розроблені відповідно до стандарту освітньо-професійної програми підготовки здобувачів першого (бакалавр) рівня освіти і спрямовані на структуроване поглиблене вивчення правил та прийомів створення зображення геометричних об'єктів, предметів побуту, голови людини, черепа людини, фігури, а також більш детального вивчення анатомічно-конструктивної схеми та пластичних форм. Представлений матеріал сприятиме кращому закріпленню і розумінню здобувачем правил і принципів рисунку.

Методичні рекомендації рекомендовано здобувачам освіти 1-4 курсу, спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація.

Мета видання – надати методичну допомогу науково педагогічним працівникам і здобувачам ступеня бакалавра у проведенні і вивченні освітнього компоненту «Рисунок».

Для науково педагогічних працівників і здобувачів ступеня бакалавра напряму підготовки 023 – «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація».

УДК 74. 742
П-78
Б-49

© Прокопович Т. А., Берлач О. П. 2022
© Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022

ЗМІСТ

Опис навчальної дисципліни сертифікатного курсу	4
Анотація курсу	5
Структура навчальної дисципліни	7
1 курс	7
2 курс.....	9
3 курс	10
4 курс.....	11
Політика оцінювання	13
Рекомендована література	15

Опис навчальної дисципліни сертифікатного курсу

Опис нормативно навчальної дисципліни подається згідно з навчальним планом спеціальності і представляється вигляді таблиці

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика нормативн навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань 02 – культура і мистецтво	Нормативна
Кількість кредитів 30	Спеціальність 023 – «Образотворче мистецтво декоративне мистецтво, реставрація»	Рік підготовки 1 – 4
Загальна кількість 900 годин Всього аудиторних 538 год Лекції 14 Лабораторні 524 год Консультації 26 год Самостійні 336 год		Семестр 1 – 8
Мова навчання: українська	Освітня кваліфікація: Бакалавр образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації Професійна кваліфікація: Художник	1 семестр: Тижневих – 4 год. Лекції – 4 Лабораторних – 68 год. 2 семестр: Тижневих – 4 год. Лекції – 2 Лабораторних – 100. 3 семестр: Тижневих – 4 год. Лекції – 2 лабораторних – 70 год. 4 семестр Тижневих – 5 год. Лекції – 2 Лабораторних – 84 год 5 семестр Тижневих – 3 год. Лекції – 2 Лабораторних – 52год 6 семестр Тижневих – 4 год. Лабораторних – 60 год 7 семестр Тижневих – 3,5 год. Лекції – 2 год Лабораторних – 48 год 8 семестр Тижневих – 3год. Лабораторних – 42 год
	Форма контролю: 2, 4, 6, 8 – екзамен 1, 3, 5, 7– залік	

Анотація курсу

Мета та завдання навчальної дисципліни «Рисунок» полягають у ознайомленні й освоєнні теоретичних і практичних знань та навичок студентів для поглиблення можливостей кола їх діяльності у різних техніках і напрямках рисунку. Основними завданнями та предметом вивчення є розвиток аналітичного мислення, формування просторового сприйняття і уяви, передача об'ємного зображення; формування вмінь перспективної побудови зображення; конструктивної основи зображуваних об'єктів, моделювання форм, знаходження оптимальних варіантів композиції рисунка. А також, опанування студентами принципів побудови реалістичного зображення на площині, розуміння цілісності зображення. Формування кола практичних графічних умінь. Пошук засобів, що підкреслюють найбільш характерні особливості зображувальної моделі, що сприятиме найбільшій виразності рисунку. Опанування вміння зображення предметів у будь-якому середовищі та освітленні, формування уміння передавати об'єм та світло-тінь предмета, відображення видимої (об'єктивної) реальності; досягнення графічної грамоти; формування у студентів вільного володіння графічними навиками рисунку, освоєння прийомів творчого пошуку в розв'язанні практичних завдань; освоєння різних технік виконання, технологій графічних матеріалів; розвиток образотворчого мислення, що є необхідним для творчої діяльності в усіх видах образотворчого мистецтва; розвиток образного мислення і художніх здібностей, виховання загально-естетичної культури студентів.

Програма містить:

- загальні теми для ознайомлення із видами і техніками рисунку;
- теми для навчання рисунку на всебічному вивченні природи;
- спеціальні теми, що розкривають і розвивають уміння передавати об'єм та світло-тінь предмета;
- темами, що розкривають аспекти методики виконання графічної роботи олівцем;
- теми для вивчення послідовності виконання робіт в натюрмортному, портретному, пейзажному жанрах;
- теми, які розкривають прийоми різних технік рисунку.

1. **Пререквізити:** Рисунок, Живопис, Композиція, Перспектива.

Постреквізити:, Рисунок, Живопис, Шрифти і типографіка, Композиція, Художньо-прикладна графіка, Декоративно-прикладне мистецтво, Перспектива, Техніки і матеріали в образотворчому мистецтві, Скульптура.

2. **Мета і завдання навчальної дисципліни:**

Формування у студентів фахових компетенцій в галузі малюнку, які сприятимуть сформуванню вміння створювати високохудожні оригінальні твори у галузі образотворчого та декоративного мистецтва.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Рисунок» є:

- формування вміння застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях;
- розвиток розуміння предметної області професійної діяльності художника;
- проведення інноваційної діяльності на основі сучасних тенденцій розвитку образотворчого мистецтва;
- надати знання про закони розподілу світла і тіні, тону і тональних співвідношень в роботі над рисунком;
- навчити закономірностей моделювання деталей зображення фігури людини різними графічними матеріалами;

- формування фахівців, здатних створювати високохудожні оригінальні твори у галузі образотворчого та декоративного мистецтва;
- розвиток здатності генерувати нові творчі ідеї образотворчого втілення;
- створення оптимальних умов застосування графічного втілення для оптимізації діяльності в умовах сучасності.

3. Результати навчання (Компетентності)

- Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва.
- Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та візуального середовища.
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.
- Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.

Також, під час вивчення дисципліни «Рисунок» студенти здобудуть знання про значення тональних співвідношень, важливість локально-кольорових і температурних співвідношень. Освоять знання та розуміння предметної області професійної діяльності художника. Здобудуть вміння генерувати нові творчі ідеї графічного втілення; здатність застосовувати сучасні методи втілення графічних технік рисунку для оптимізації діяльності. Розумітимуть значення тональних співвідношень, важливість лінійно-конструктивної побудови. Знатимуть основні закономірності взаємозв'язку зовнішньої форми з її внутрішньою конструкцією та функціональним призначенням;

Вмітимуть:

- визначати найголовніший компонент (пляму) композиції;
- правильно визначити пропорції зображуваного об'єкту ;
- визначати тонально акцент композиції;
- гармонійно поєднати всі елементи композиції створивши цілісний композиційний твір;
- узгодити маси світлого і темного;
- передати форму та матеріальність всіх елементів натурального матеріалу;
- методично і грамотно вести роботу в різних техніках малюнку;
- виконувати графічні етюди різними матеріалами;
- бачити форму цілісно;
- створювати завершену картину в різних жанрах: натюрморт, пейзаж, портрет;
- вміти працювати в різних техніках рисунку: олівець, вугілля, сангіна.

Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Модуль, тема	Всього годин	Кількість годин				Форма контролю /
			лекції	лабораторні	консультації	Самостійна робота	
Загальна кількість годин		900		524	26	336	
I курс							
I семестр							
Змістовий модуль № 1. Рисунок як основа образотворчої грамоти. Основні матеріали і техніки рисунку							
Тема 1.1	Вступ до предмету. Теоретичні і практичні основи малюнку.	9	2		1	6	
Тема 1.2	Основні матеріали і техніки рисунку, композиційні рішення, повітряно-просторове вирішення натури.	8	2			6	
Змістовий модуль № 2.							
Форма, об'єм, конструкція. Поняття композиції. Перспективне скорочення, тонове співвідношення в малюнку.							
Тема 2.1	Зображення геометричних фігур. Робота над наскрізною композицією і лінійно-конструктивною побудовою. Пропорції геометричних тіл. Папір. Олівець. Формат А-3.	14		8		6	5
Тема 2.2	Зображення гіпсових геометричних і круглих тіл (куб, куля, призма, трапеція, циліндр). Компонування натюрморту у форматі. Передача пропорційні співвідношення елементів натюрморту, перспективу та конструкцію. Виявлення плановості за допомогою ліній і вміння бачити предмет «наскрізь». Способи перспективного зображення різних форм. Папір. Олівець. Формат А-3.	22		14	2	6	5
Тема 2.3	Перспективна побудова об'єктів. Передача пропорції елементів натюрморту. Виявлення структур гіпсового орнаменту, його форми та деталей. Передача, за допомогою світлотіні форми і характеру натюрморту. Побудова, перспектива, плановість та просторовість. Малюнок натюрморту з гіпсовою розеткою Папір. Олівець. Формат А-3	20		14		6	10
Тема 2.4	Малюнок натюрморту з предметів українського ужиткового мистецтва, ускладненого драперією. Предмети різні за формою, фактурою і тоном. Формування вміння послідовності виконання рисунку натюрморту, закони передачі форми, фактури, матеріальності об'єктів, їх плановість та взаємозв'язок з площиною. Папір. Олівець. Формат А-3	22		16		6	10

Тема 2.5	Натюрморт на контрастну тонову гаму та тонові співвідношення. Розуміння падаючої і власної тіні, світла та рефлексів у предметах різних за фактурою при спрямованому освітленні. Папір. Олівець. Формат А-3	22		16		6	10
Всього годин за 1 семестр		117	4	68	3	42	40
Підсумковий контроль							
Модульна контрольна робота 1. Натюрморт з побутових предметів на виявлення композиційного рішення, тональної шкали співвідношення, Контрастні тональні співвідношення (світле на темному, темне на світлому). Папір. Олівець. Формат А-3.							30
Модульна контрольна робота 2. Побудова і малюнок архітектурних деталей і орнаменту. Малюнок гіпсової архітектурної деталі (капітель доричного ордеру). Композиційне співвідношення архітектурної деталі до формату паперу. Папір. Олівець. Формат А3.							30
Всього балів							100
II семестр							
Змістовий модуль № 3. Особливості та принципи побудови черепа, голови екорше та обрубовочної голови. Малюнок гіпсових деталей голови							
Тема 3.1	Малюнок черепа в трьох положеннях.: анфас, 3/4, профіль. Пропорції черепа, його конструктивна побудова на основі анатомічної будови. Папір. Олівець. Формат А1.	41		30	1	10	10
Тема 3.2	Малюнок голови екорше . Пропорції голови, конструктивна і світлотіньова побудова на основі анатомічної будови черепа. Папір. Олівець. Формат А2.	29		20	1	8	10
Тема 3.3	Малюнок обрубовочної голови.Пропорції обрубовочної голови, конструктивна і світлотіньова побудова на основі анатомічної будови черепа. Папір. Олівець. Формат А2.	29		20	1	8	10
Тема 3.4	Малюнок гіпсових деталей голови: очі, ніс, (Давида). Освоєння методичної послідовності побудови деталей обличчя, пластичні характеристики, конструктивне вирішення та тональне моделювання форми засобами світлотіні. Виявлення об'єму і форми деталей обличчя. Папір. Олівець. Формат А3.	24	1	16		8	5
Тема 3.5	Малюнок гіпсових деталей голови: губи вухо (Давида). Освоєння методичної послідовності побудови деталей обличчя, пластичні характеристики, конструктивне вирішення та тональне моделювання форми засобами світлотіні. Виявлення об'єму і форми деталей обличчя. Папір. Олівець. Формат А3.	22	1	14		8	5
Всього годин за 2 семестр		147	2	100	3	42	40
Усього годин / 1 курс		264	6	168	6	84	

Підсумковий контроль							
Модульна контрольна робота 1. Копія малюнків черепа в трьох різних положеннях з навчально-методичних посібників. Папір. Олівець. Формат А2.							30
Модульна контрольна робота 2. . Малюнок обрубовочної голови з нижнім освітленням. Конструктивна і світлотіньова побудова. Папір. Олівець. Формат А2. .Формат А-2							30
Всього балів							100
II курс							
III семестр							
Змістовий модуль № 4. Зображення голови людини, її пластична анатомія в малюнку							
Тема 4.1	Анатомічна побудова голови людини та її вплив на пластичну характеристику в малюнку. Вплив світлотіні на формотворення площин обличчя. Перспективне скорочення, світлотіньове моделювання, узагальнення формою, виявлення світло-тіньових партій, збереження цілісності.	23	2	10	1	10	
Тема 4.2	Малюнок анатомічної моделі голови – екорше Венери. Виявлення закономірності побудови форми голови людини, її пропорційні співвідношення, конструктивні та анатомічні структури. Формотворення пластики м'язових структур засобами світлотіні. Папір. Олівець. Формат А2.	19		10	1	8	10
Тема 4.3	Академічний малюнок гіпсової голови людини з плечовим поясом класичного зразка (Гатгамелати). Пропорції, лінійно-конструктивна побудова, тонове вирішення гіпсового бюста. Передача матеріальності і фактури. Папір. Олівець. Формат А2.	28		20		8	10
Тема 4.4	Академічний малюнок гіпсової голови з плечовим поясом і бородою класичного зразка (Сократ, Гомер). Пропорції, лінійно-конструктивна побудова, тонове вирішення гіпсового бюста. Передача матеріальності і фактури. Папір. Олівець. Формат А2.	18		10		8	10
Тема 4.5	Складний ракурс повороту голови людини. Академічний малюнок гіпсової голови з плечовим поясом у складному ракурсі класичного зразка (скований раб). Пропорції, лінійно-конструктивна побудова, тонове вирішення гіпсового бюста. Передача матеріальності і фактури. Папір. Олівець. Формат А2.	29		20	1	8	10
Всього годин за 3 семестр		117	2	70	3	42	40
Підсумковий контроль							
Модульна контрольна робота 1. Лінійно-конструктивний малюнок гіпсової голови в трьох положеннях. Аналіз залежності основної осі							30

	побудови пропорцій та перспективи відносно обраної точки спостереження. Папір. Олівець. Формат А2.						
	Модульна контрольна робота 2 Малюнок гіпсової маски класичного зразка. Пропорції, лінійно-конструктивна побудова, тонове вирішення. Передача матеріальності і фактури. Папір. Олівець. Формат А2.						30
	Всього балів						100
IV семестр							
Змістовий модуль № 5. Академічний малюнок голови людини Методи виконання, характерні особливості моделі.							
Тема 5.1	Особливості і закономірності побудови форми голови живої людини. Передача характеру, схожість. Техніка накладання штриха.	12	2			10	10
Тема 5.2	Побудова зображення голови натурника в ракурсі. Конструктивний аналіз форми з зазначенням контрольних точок.. Папір. Олівець. Формат А2	29		20	1	8	10
Тема 5.3	Академічний малюнок голови натурника з плечовим поясом і виразними рисами при штучному освітленні. Папір. Олівець. Формат А2.	31		22	1	8	10
Тема 5.4	Академічний малюнок живої голови натурниці з плечовим поясом і виразними рисами при денному освітленні у складному ракурсі. Папір. Олівець. Формат А2.	31		22	1	8	10
Тема 5.5	Начерки і замальовки з натури живої голови людини (однорупника). Характерні особливості моделі. Світлотіньові площини. Папір. Олівець, сангіна, вугілля. Формат А3. Роль контрастів у передачі штучного освітлення в зображенні фігури людини.	28		20		8	
Всього годин за 4 семестр		131	2	84	3	42	40
Усього годин / за 2 курс		248	4	154	6	84	
Підсумковий контроль							
	Модульна контрольна робота 1. Поетапність зображення малюнку голови людини (Лінійно-конструктивна побудова, тональне рішення великих площин, виявлення малих пластично-анатомічних площин) Папір. Олівець. Формат А2.						30
	Модульна контрольна робота 2. Автопортрет. Передача схожості, характерні особливості. Світлотіньові площини. Папір Олівець. Формат А2.						30
	Всього балів						100
III курс							
V семестр							
Змістовий модуль № 6. Малювання м'язових структур . Портрет людини по пояс.							
Тема 6.1	Малюнок деталей фігури людини на прикладі гіпсової моделі руки. Лінійно-конструктивне та тональне опрацювання. Папір. Олівець. Формат А2	24	1	12	1	10	10
Тема 6.2	Замальовки деталей фігури людини (кисті	22	1	10	1	10	10

	рук, стопи). Наскрізний малюнок кистей рук натурника в трьох положеннях. Папір. Олівець. Формат А2						
Тема 6.3	Портрет натурниці по пояс, з руками при контрастному освітленні. Папір. Олівець. Формат А2	29		16	1	12	10
Тема 6.4	Портрет натурника по пояс, з руками при нижньому освітленні. Папір. Олівець. Формат А3	24		14		10	10
Всього годин за 5 семестр		99	2	52	3	42	40
Підсумковий контроль							
Модульна контрольна робота 1. Тематичний сучасний портрет натурника з руками, з контрастними світлотіньовим відношеннями спрямований на пошук власного творчого бачення. Матеріал за вибором студента (олівець, вугілля, сангіна, соус), Формат А 2							30
Модульна контрольна робота 2. Замальовки м'язових структур тварин (коня). Папір. Олівець. Формат А2							30
Всього балів							100
VI семестр							
Змістовий модуль № 7. Малювання фігури людини . Аналіз анатомічної натурної постановки фігури людини.							
Тема 7.1	Малювання м'язових структур. Тонове вирішення анатомічної моделі торса - екорше Гудона. Папір. Олівець Формат А-2	35		20	1	14	10
Тема 7.2	Рисунок одягненої стоячої (сидячої) фігури людини з кистями рук. Папір. Олівець Формат А-2	35		20	1	14	15
Тема 7.3	Етюд фігури натурниці у одязі з аксесуарами. Папір. Сангіна . Соус. Формат А-2	35		20	1	14	15
Всього годин за 6 семестр		105		60	3	42	40
Усього годин / за 3 курс		204	2	112	6	84	
Підсумковий контроль							
Модульна контрольна робота 1. Тематичний портрет натурника з передачею характеру і схожості . Олівець. Сангіна, Соус. Папір. Картон. Формат А-2							30
Модульна контрольна робота 2. Копія портрету графічних творів західноєвропейських художників. Формат і матеріали ідентичні зразку.							30
Всього балів							100
IV курс							
VII семестр							
Змістовий модуль № 8. Тематичний портрет фігури людини в інтер'єрі в статичній позі і в русі..							
Тема 8.1	Відчуття тонової гармонії в зображенні фігури людини в інтер'єрі. Малювання фігури в статичній сидячій позі в інтер'єрі. Олівець. Соус. Сангіна. Папір. Картон. Формат А-1	48	2	24	2	20	20

Тема 8.2	Малювання фігури з опором на одну ногу. Олівець. Соус. Сангіна. Папір. Картон. Формат А-1	48		24	2	22	20
Всього годин за 7 семестр		96	2	48	4	42	40
Підсумковий контроль							
Модульна контрольна робота 1. Відчуття тонової гармонії в зображенні фігури людини в повен ріст у тематичній композиції. Тематична композиція з 2 постатями. Олівець. Сангіна . Пастель. Соус. Папір. Картон. Формат А-2							30
Модульна контрольна робота 2. Тематичний портрет натурника з передачею емоцій людини. Олівець. Сангіна . Пастель. Соус. Папір. Картон. Формат А-2							30
Всього балів							100
VIII семестр							
Змістовий модуль № 9. Зображення оголеної натури							
Тема 9.1	Зображенні сидячої або у лежачому положенні натури в інтер'єрі. Картон Сангіна . Пастель. Соус Папір. Картон. Формат А-1	44		20	2	22	20
Тема 9.2	Постановка фігури людини в повен ріст (напівоголена). Картон Сангіна . Пастель. Соус Папір. Картон. Формат А-1.	44		22	2	20	20
Всього годин за 8 семестр		88		42	4	42	40
Усього годин / балів за 4 курс		184	2	90	8	84	
Підсумковий контроль							
Модульна контрольна робота 1. Тематичний портрет видатної української особистості. Сангіна . Пастель. Соус Папір. Картон. Формат А-2							30
Модульна контрольна робота 2. Стилзація постаті в сучасному образотворчому мистецтві. Тематична картина. Сангіна . Пастель. Соус Папір. Картон. Формат А-2							30
Всього балів							100

Модульний контроль здійснюється у формі виконання студентом модульного контрольного завдання згідно затвердженого графіку. Контрольні модульні роботи з курсу «Рисунок» у формі виконання практичних робіт. Оцінка за контрольну модульну роботу доводиться до відома студентів не пізніше семи днів після проведення. Перескладання модульної контрольної оцінки з метою її підвищення не дозволяється.

6. Завдання для самостійного опрацювання

Опрацювання теоретичного матеріалу і доопрацювання лабораторних завдань відповідно тем змістових модулів.

Політика оцінювання

Викладання дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Практичні роботи студентів мають бути оригінальними творами власного виконання. Теоретична робота повинна ґрунтуватися на основі власних міркувань та умовиводів підкріплена дослідженнями попередніх напрацювань в даному напрямку.

Приклади можливої академічної недоброчесності :

- У практичних завданнях – використання чужих робіт, виконаних не власне студентом,
- у теоретичних завданнях – відсутність посилань на використані джерела, присвоєння, (без відповідних посилань) чужих умовиводів та міркувань.

У випадку пропуску студентом лекційних чи практичних занять, студент зобов'язаний самостійно опрацювати пропущені теми і виконати задані викладачем завдання.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідної теми або змістового модуля.

Порушенням академічної доброчесності також вважаються: академічний плагіат, списування, необ'єктивне оцінювання.

Політика щодо дедлайнів та перекладання.

Поточні роботи оцінюються наприкінці вивчення відповідної теми, Кінцевий термін здачі – напередодні модульної контрольної роботи з даного змістового модуля. або ж на затверджену, на засіданні кафедри дату перегляду академічних робіт в кінці семестру.

Студент, який не отримав оцінки за поточні завдання не допускається до складання модульних контрольних робіт. Відтермінування модульних контрольних робіт здійснюється в межах складання сесії.

Підсумковий контроль

Формою семестрового контролю з дисципліни «Рисунок» є залік або екзамен. Розподіл балів, що присвоюються студентам з навчальної дисципліни «Рисунок», є сумою балів за виконання практичних завдань та самостійну роботу та підсумковий контроль (МКР). Впродовж семестру, студент за виконання завдань поточного контролю і самостійної роботи отримує – 40 балів. Підсумковий контроль здійснюється у формі двох модульних контрольних робіт. Модульні контрольні роботи – це творчі практичні роботи за темами змістових модулів, за кожною з яких студент може отримати максимально 30 балів. Термін здачі модульних контрольних робіт оприлюднюється на початку семестру. До здачі підсумкової модульної контрольної роботи допускаються студенти, які здали усі поточні завдання даного змістового модуля. У випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг студент може добрати бали, виконавши певний вид робіт (наприклад, здати одну із тем або перездати якусь тему, додатково виконати ряд тривалих та короткочасних етюдів, відповідно до теми, яка вивчається). В іншому випадку студент здає екзамен (практична робота за варіантами) при цьому бали за модульні контрольні роботи анулюються. На екзамен виносяться основні практичні питання, типові та комплексні завдання, відповідно тем змістових модулів. Іспит здійснюється у формі практичної роботи на тематику відповідного модуля.

Перегляд творчих робіт відбувається в кінці кожного семестру у дату затверджену на засіданні кафедри.

Шкала оцінювання

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є іспит

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перекладання

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перекладання)

Рекомендована література

1. Аксенов Ю. Цвет и линия. Практическое руководство по рисунку и живописи / Ю. Аксенов, М. Левидов. – Б. г., 1986. – 326 с.
2. Антонович Є. А. Малюнок і живопис [Текст]: методичні рекомендації / Є. А. Антонович, В. А. Шпільчак. – К., 1990. - 28 с.
3. Антонович Є.А., Шпільчак В.А. Малюнок і живопис. Методичні рекомендації /Є.А. Антонович, В.А.Шпільчак. – К., 1990. – 105 с.
4. Беда Г.В. Основы изобразительной грамоты/ Г. В. Беда. – М.: Просвещение, 1989. – 192 с.
5. Берлач О. П. Перспектива та основи графічного мистецтва : методичні вказівки до виконання модульних контрольних робіт з курсу «Рисунок», «Графіка». - Луцьк: Волинська обласна друкарня. 2022. - 19 с.
6. 2. Берлач О. П. Графічні техніки в образотворчому мистецтві : навчальний посібник. - Луцьк: Волинська обласна друкарня., 2022. - 103 с.
4. Берлач О. П. Рисунок з основами перспективи : методичні рекомендації. - Луцьк: Волинська обласна друкарня. 2022. - 11 с.
5. Берлач О. П., Галькун Т. Д. Технологічні особливості матеріалів : живопис, реставрація: методичні рекомендації. - Луцьк: Волинська обласна друкарня. 2022. -30 с.
6. Берлач О. П., Вахрамєєва Г.І. Рисунок і живопис в умовах
7. пленерної практики : методичні рекомендації. - Луцьк: Волинська обласна друкарня. 2022. - 28 с.
8. Білецький П.О. Мова образотворчих мистецтв / П.О.Білецький. – К.: Радянська школа, 1973., - 84 с.
9. Гаррисон Х. Рисунок и живопись. Материалы. Техника. Методы. / Х.Гаррисон. – М., 2010., - 252 с.
10. Голубева О.Л. Основы композиции / О.Л. Голубева. – М.: Изобразительное искусство, 2001. – 212 с.
11. Елисеєв М.А. Материалы, оборудование, техника живописи и графики./ М.А. Елисеєв. – М.: Астрель, 2004., - 231 с.
12. Злобин В.И. Изобразительная деятельность – средство познания предметно-пространственной среды / В.И.Злобин. – Харьков: Основа, 1991. – 88 с.
13. Історія українського мистецтва в 6-ти томах. Мистецтво другої половини ХІХ-поч. ХХ ст. Т. 4. –К.: Жовтень, 1970. – 435с.
14. Історія українського мистецтва: видання в 6 т. / [наук. редкол.: М. П. Бажан та ін.]. – К.: Жовтень, 1966. Т.1. – 1966. – 455 с.; Т.2. – 1967 – 471с.; Т.3. – 1968. – 439 с.; Т.4., книга перша – 1969. – 363 с.; Т.4., книга друга – 1970. – 435 с.; Т.5. – 1967. – 479 с.; Т.6. – 1968. – 451с.
15. Кириченко М. А. Основи образотворчої грамоти: навчальний посібник для студентів художньо-графічних факультетів вищих педагогічних навчальних закладів/ М. А. Кириченко. - К. : Вища школа, 2002. – 188 с.
16. Курочкина К.А. Знакомство с натюрмортом. – Сиб, - 1958. – 110 с.
17. Ли Н. Основы учебного академического рисунка. М., 2005. 478с.
18. Лобановський Б. Б., Говдя П. І. Українське мистецтво другої половини ХІХ –початку ХХ ст. Нариси з історії українського мистецтва / Б. Б. Лобановський, П. І. Говдя. К.: Мистецтво, 1989. – 206с.
19. Макарова М. Н. Перспектива. Учебное пособие для студ. пед инст. по худ. граф. спец./ М.Н. Макарова – М.: Просвещение, 1989. – 191 с.
20. Михайленко В. Є., Яковлев М. І. Основи композиції (геометричні аспекти). К.: Каравелла, 2004. 304с.

21. Опанащук М., Опанащук О. Емоційна природа рисунку: навчальний посібник. Львів, 2013. 114с.
22. Прокопович Т. А. Основи кольорознавства : навч. посіб. Друге видання, доповнене, перероблене. Луцьк, 2022. – 124 с.
23. Прокопович Т. А., Галькун Т. Д. «Живопис, Рисунок, Скульптура»: методичні вказівки до виконання практичних завдань з освітніх компонентів: «Живопис», «Рисунок» «Скульптура» / Т.А. Прокопович, Т. Д.Галькун – Луцьк, 2022. – 31 с.
24. Прокопович Т.А. Рисунок, як основа в живописі та скульптурі. Актуальні проблеми розвитку українського мистецтва: культурологічний, мистецтвознавчий, педагогічний аспекти : матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф., Луцьк, 29 трав., 2020. Вип.1. С. 86-89.
25. Прокопович, Т. Рисунок – як вид ілюстративного зображення м. Луцька ХІХ століття. *Fine Art and Culture Studies*, №2, Луцьк. Видавничий дім «Гельветика» 2021. С. 38–43
26. Пучков А.С. Методика работы над натюрмортом / А.С.Пучков, А.Б.Триселев // Учебное пособие для студентов пед. ин-тов. – М.: Правещение, 1982. – 160 с.
27. Ратнічин В. М. Перспектива./ В.М. Ратнічин – К.: Вища школа, 1977. – 135 с.
28. Резніченко М. І., Твердохлібова Я. М. Художня графіка.: Навчально-методичний посібник для студентів художньо-графічних факультетів/ М. І. Резніченко, Я. М. Твердохлібова. – Тернопіль: Навчальна книга, 2011. – 272 с.
29. Рисунок. Живопись. Композиция [Текст] : хрестоматия / сост.: Н. Н. Ростовцев, С. Е. Игнатъев, Е. В. Шорохов. – М. : Просвещение, 1989. – 207 с
30. Сайдевей Я., Гер А., Хортон Дж., Монахин П., Уайзман О. Рисунок и живопись. Полный курс обучения. М.: ЗАО «БММ», 2011. 352 с.
31. Свид С.П. Художні техніки / С.П. Свид. – К., 1977. – 203 с.
32. Сухенко В.О. Рисунок / В.О.Сухенко. – К.: «BONAMENTE», 2004., - 176 с.
33. Туманов І. М. Рисунок, живопис, скульптура: навч. посібник. Львів: Аверс, 2010. 496с.
34. Шаров В.С. Академическое обучение изобразительному искусству. М.: Эксмо, 2014. 648 с
35. Шеппард Д. Обнаженная натура. Искусство рисования человеческого тела. М.: Попурри, 2000. 144с.

Навчально-методичне видання

Автори: Прокопович Тетяна Анатоліївна, Берlach Олександр Павлович

РИСУНОК. Методичні рекомендації з освітнього компоненту

Видання друкується в авторській редакції